

No: 1411 – Mahreç İşareti

YASSIÇAL ÇUHA DOKUMASI

Tescil Ettiren

AMASYA TİCARET VE SANAYİ ODASI

Bu coğrafi işaret, 6769 sayılı Sınai Mülkiyet Kanunu kapsamında 22.12.2021 tarihinden itibaren korunmak üzere 14.07.2023 tarihinde tescil edilmiştir.

Tescil No : 1411
Tescil Tarihi : 14.07.2023
Başvuru No : C2021/000534
Başvuru Tarihi : 22.12.2021
Coğrafi İşaretin Adı : Yassıçal Çuha Dokuması
Ürün / Ürün Grubu : Dokuma / Dokumalar
Coğrafi İşaretin Türü : Mahreç işareti
Tescil Ettiren : Amasya Ticaret ve Sanayi Odası
Tescil Ettirenin Adresi : Ziya Paşa Bulvarı 41/2 Merkez AMASYA
Coğrafi Sınır : Amasya ili
Kullanım Biçimi : Yassıçal Çuha Dokuması ibareli aşağıda verilen logo ve mahreç işareti amblemi, ürünün kendisi veya ambalajı üzerinde yer alır. Ürünün kendisi veya ambalajı üzerinde kullanılmadığında, Yassıçal Çuha Dokuması ibareli logo ve mahreç işareti amblemi, işletmede kolayca görülecek şekilde bulundurulur.

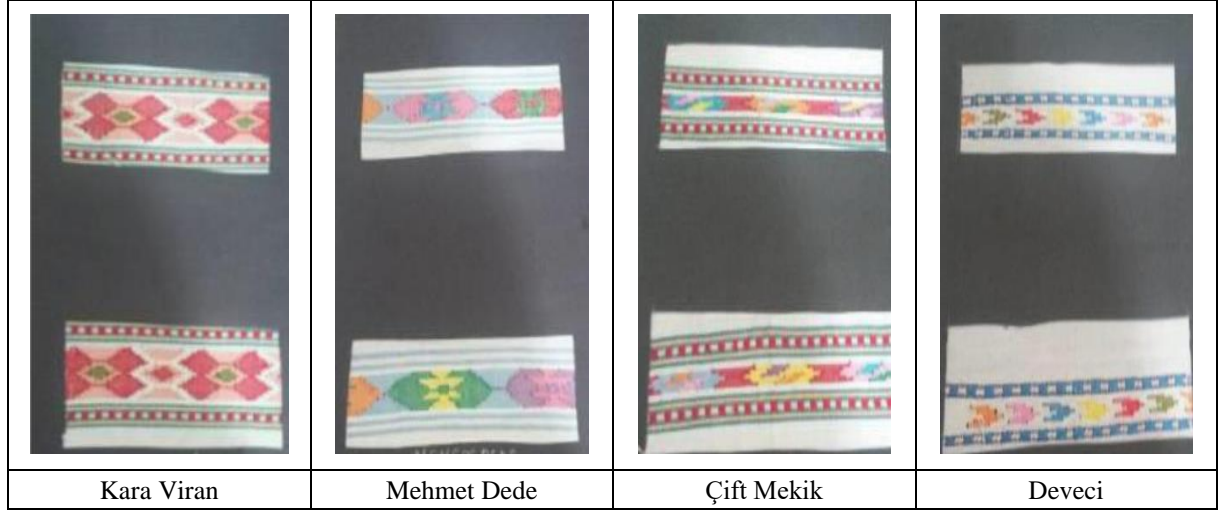

Ürünün Tanımı ve Ayırt Edici Özellikleri:

Yassıçal Çuha Dokuması; renkli pamuk iplikler ile isteğe göre ipek iplikler ve tahtalı tekniği kullanılarak Amasya ilinde dokuma tezgâhlarında üretilen dokumadır. Gömlek, çarşaf, örtü, kefen bezi, salon takımı, pike, çanta ve kırlent gibi pek çok ürünün yapımında kullanılır. Dokumaların boyutları, dokumadan yapılacak ürüne uygun olarak değiştiğinden sabit değildir.

Yassıçal Çuha Dokumasında ağırlıklı olarak kırmızı renk tercih edilmesinin yanı sıra turkuaz, mavi, yeşil, turuncu, sarı, mor ve pembe gibi canlı renkler de kullanılır. Dokumada en çok Eminem, Süleyman, Mehmet dede, tekke peşkürü, deveci, sinekli, kara viran, çift mekik adı verilen desenler kullanılmakta olup desenleri görsellerine aşağıda yer verilmektedir.

Yassıçal Çuha Dokumasının geçmişi eskiye dayanır. Amasya ilinin dokumaya dayalı ekonomisinde önemli bir yere sahiptir. Bu sebeplerle coğrafi sınır ile ün bağı bulunur.

Üretim Metodu:

Yassıçal Çuha Dokumasının üretiminde kullanılan malzemelere ve üretim aşamalarına aşağıda yer verilmektedir.

Malzemeler: Kırmızı pamuk ip, krem atkı ipi, 20 adet polyester katkılı pamuk ip bobini, mekik, kumaş çıkırık, çözümlü hazırlama tezgâhı ve dokuma tezgâhı. İsteğe göre ipek ipliklerde kullanılabilir.

İpleri ve masuraları hazırlama: Üç kat kırmızı pamuk ip çıkırıkla masuraya sarılır, atkı ipi de ayrı bir masuraya sarılıp hazırlanır.

Tezgâhın arkasından ön kısmına doğru uzanan çözümlü iplerinin dokuma esnasında pedallar yardımı ile aşağı yukarı hareket ettirilmesi ve arasından mekik yardımıyla dokuma ipinin geçirilmesi gerekir. Yöremizde çözümlü iplerine bu hareketi verebilmek için iplik gücüleri kullanılır. Pedallara bağlı olan çözümlü iplerinin altında bir ve çözümlü iplerinin üzerinde iki ayrı çubuktan uzanan gücü iplikleri çözümlü iplerin, pedal yardımı ile hem aşağı çekilmesini hem de yukarı çekilmesini sağlar. Aynı çözümlü ipinde olduğu gibi, çözümlüye bağlı her 80 gücü ipi bir çile diye adlandırılır ve araları renkli ponponlarla işaretlenir. Bu gücü ipliği çözümlünün (tezgâhta dokunacak kumaşın) enine göre elde 8 veya 10 çile olarak hazırlanır.

Gücüleri üzerinde bulunan renkli ponponlar, çile başlarını ifade eder. Çile başları ise yapılacak olan dokuma enini belirlemede kullanılır. 10 çileden, 50 cm eninde çözümlü oluşturulurken, 8 çileden, 38-40 cm eninde çözümlü elde edilir. Göynek ve çarşaf 8 çileden dokunurken, örtüler 7 çileden dokunur. Belirlenen dokumanın, en ölçülerine göre çözümlü dolabında çözümlü çözümlü, 4 turda bir çile elde edilir ve nişanlanır (işaret), çözümlü çözme işlemine devam edilir, istenen ölçülere ulaşıncaya kadar devam edilir.

Çözümlünün gücünden geçirilmesi: Çözümlü, sol ele alınıp işaretlenen yer üst kısma gelecek şekilde tutulur. Elde tutulan iplerden birer tanesi, başka bir kişinin yardımıyla ön ve arka gücülerden geçirilir. İpler bitinceye kadar işlem tekrarlanır.

Çözümlünün taraktan geçirilmesi: Ön ve arka gücülerden birer adet alınan ipler tarağın bir dışından geçirilir ve ipler bitinceye kadar işlem tekrarlanır. Taraktan geçirilen ipler, uçları aynı uzunlukta olacak şekilde birbirine bağlanır ve kumaşa dikilir. Dokuma tezgâhına çözümlü geçirilerek ipler gerginleştirildikten sonra dokumaya hazır hale gelir.

Tahtalı tekniği: Tarak arkasından ayakçağa basmadan alt ve üst ipler üçer üçer ayrılarak toplamda 6 ip bir motifin temelini oluşturacak şekilde, tahtanın bir altından ve bir üstünden geçirilir. Dokumacı, ayakçağa basmadan tezgâhın arka kısmından düz tahtayı kendine doğru çekerek dik hale getirir. Açılan ağızlıktan mekiğe takılan üç katlı kırmızı ip geçirilir ve tahta geri itilir, tüfeyle oturtulur. Ayakçağa basılarak krem atkı ipi mekikle atılıp tüfeyle oturtulur ve üç kez aynı işlem tekrarlanır. Bu işleme "tahta kaldırma" denir. Yöresel olarak tahtalı motifi diye

adlandırılan geometrik bezeme, iki renk tekrarının kare formunda oluşturduğu sıralamalı bağlantılı yatay yönde, iki sıra tekrar ile farklı aralıklarla bezenmiştir. Boşluk aralarına ana ve ara motiflerin bezenmesiyle oluşturulmuştur.

Dokuma bittikten sonra saçak boyu ayarlanır, Tezgâhtan makasla kesilerek çıkartılır. Saçakları bağlanır. Kenar temizliği yapıp ütülenir ve kullanıma hazır hale getirilir.

Coğrafi Sınır İçerisinde Gerçekleşmesi Gereken Üretim, İşleme ve Diğer İşlemler:

Yassıçal Çuha Dokumasının geçmişi eskiye dayanır. Amasya ilinin dokumacılığında ve ekonomisinde önemli bir yere sahiptir. Bu sebeplerle coğrafi sınır ile ün bağı bulunduğundan, üretimin tüm aşamaları belirtilen coğrafi sınır içerisinde gerçekleşir.

Denetleme:

Denetimler; Amasya Ticaret ve Sanayi Odasının koordinatörlüğünde ve Amasya Ticaret ve Sanayi Odası, Amasya Esnaf ve Sanatkârlar Odaları Birliği, Amasya Milli Eğitim Müdürlüğü, Amasya İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü ile Amasya Halk Eğitim Merkezinden ürün konusunda uzman birer üye olmak üzere en az 5 kişiden oluşan denetim mercii tarafından gerçekleştirilir. Denetimler düzenli olarak yılda bir kez, ihtiyaç duyulduğunda ve şikâyet halinde ise her zaman yapılır.

Denetim kriterleri aşağıdaki gibidir.

- Üretimde kullanılan bileşenlerin uygunluğu.
- Üretim metoduna uygunluk.
- Yassıçal Çuha Dokuması ibaresinin, logosunun ve mahreç işareti ambleminin kullanımının uygunluğu.

Denetim mercii, kamu kuruluşlarından veya özel kuruluşlardan veya bunlarda görevli uzman gerçek veya tüzel kişilerden denetimin gerçekleştirilmesi sırasında faydalanabilir veya hizmet satın alabilir. Tescil ettiren, hakların korunmasında hukuki süreçleri yürütür.